

Ha büszkék vagyunk a Balatonra, joggal vagyunk büszkék; nemcsak mi, a világ sok idegenforgalmi nevezetességét megjárta külföldiek is elragadtatással nyilatkoznak róla. A Bükk szelíd vadja, a Mátra festőisége, hévízeink kitűnő hatása arra predesztinál minket, hogy magyar vendégszeretetünket gyakoroljuk és — hasznosítsuk is. Egy azonban bizonyos: Budapest volt és marad idegenforgalmi »szenczációnk«. Lehet, hogy nem kevés azoknak a fővárosoknak a száma, amelyek imponálóbbak, mint a miénk, de sokoldalúságban egyik sem veszi fel vele a versenyt. Ha az utolsó három évtized adatait tesszük a mérlegre, idegenforgalma mégis rendkívül nagy ingadozásokat mutat.

Történelmi viharok

Harminc esztendővel ezelőtt, 1928-ban, amikor az ország már úgy-ahogy kiheverte az első világháború sebeit, 110 000 külföldi szállt meg a főváros szállodáiban. Ez a gyakorlatban annyit jelent — állapítja meg Imre János és Kirschner Gyula statisztikus —, hogy 200—230 000 külföldi utazott Budapestre, átlag minden második ugyanis magánosoknál szállt meg.

Ezután a gazdasági válság évei következtek, amikor az idegenforgalom a mélypontra zuhant és csak 1937-ben érte el csúcspontját. A háború következett, majd az ostrom. Az újjáépítés után újra lendületet vesz az idegenforgalom, ha meg nem akadályozza a nemzetközi feszültség légköre. 1949 és 1954 között inkább csak hivatalos küldetésben érkeztek Budapestre külföldiek.

Ezekben az években viszont erősen fellendült a belföldi vendég-forgalom. Az általános demokratizálódás és a dolgozó osztályok anyagi felemelkedése lehetővé tette, hogy a vidékiek meglátogassák Budapestet. Ezt a folyamatot megkönnyítette a hajdan szűk-körű utazási kedvezmények kiterjesztése. Nem kis szerepe volt a belföldi vendég-forgalom emelkedésében annak a megváltozott szerepnek, amelyet a főváros a népi demokratikus rendszerben játszik. A hajdani közigazgatási központ az ország egész gazdaságának gazdája lett; megnőtt a főváros ipari kapacitása is. A Budapestre érkezők jelentős százalékát a hivatalos küldetésben érkezők tették ki.

Új fellendülés

A fővárosi idegenforgalom újabb fellendülésének éve: 1956, annak ellenére, hogy az ellenforradalom miatt ez az év idegenforgalom szempontjából csonka volt. Az ellenforradalom megszakította ugyan a megindult egészséges folyamatot, de meg nem állította. A statisztikai adatok szerint 1957-ben már kétszerannyi vendég látogatta a fővárost, mint 1948-ban, igaz ugyan, hogy ez a háború előttihez még mindig csak az ötödrésze volt. Tavaly ugrásszerű volt a fejlődés. A fővá-

rosba érkezett külföldiek száma az 1957-es 35 000-ról 60 000-re emelkedett, vagyis majdnemhogy megduplázódott.

Az utóbbi években vendégeink túlnyomó része a baráti, szocialista országokból érkezik, sorrendben: Csehszlovákiából, Szovjetunióból, Romániából. Jellemző, hogy míg a Német Demokratikus Köztársaságból majd háromszorannyian utaztak Budapestre tavaly, mint tavaly előtt, addig a Nyugat-Németországból jövők száma nem változott.

Nem is kell statisztikusnak, vagy idegenforgalmi szakembernek lenni, tapasztalja mindenki, hogy — különösen a főváros idegenforgalmi nevezetességei körül — mennyiféle idegen szót hallani, nem is szólva a különféle színű és formájú turaautobuszokról. Büszkeségből is, jól felfogott gazdasági érdekből is azt kívánjuk, hogy csak így tovább! Sajnos azonban az idegenforgalom emelkedése nemcsak kívánságukon múlik, hanem elsősorban — szállodákon. Ezzel pedig igen rosszul állunk.

Miért nem szálloda a szálloda?

Az ostrom alatt a szállodák és pénziók nagy része elpusztult, például olyan nagy, modern szállodák, mint a Palatinus, a Hungária, a Carlton és a Dunapalota. Sok más szálloda erősen megrongálódott és építése hosszú évek óta folyik, mint például a Gellért. Rontja a szálloda-helyzetet, hogy még mindig hivatalok és intézmények foglalnak el több, erre a célra létesült és viszonylag kis költséggel visszaalakítható épületet. Ilyen — a többi között — a 300 férőhelyes volt Esplanade, a 176 férőhelyes Pannónia, a 95 férőhelyes Wien, a 66 férőhelyes Bellevue és a 130 férőhelyes Grimm pénzió. Az 1948-ban működő 99 pénziót az államosítások után a közületek vették igénybe, illetve lakásokká alakították át. Csak lassan, fokozatosan állítják helyre az ellenforradalom alatt keletkezett jelentős szálloda károkat is.

Mindebből az következik, hogy kevés a szálloda Budapestben. Igaz ugyan, hogy egy szállodába ma többen férnek, mint a felszabadulás előtt, de tagadhatatlan, hogy a zsúfoltság is nőtt. Nem látszik megfelelőnek a szállodák osztályozása sem. 1957-ben a fővárosi szállodáknak több, mint a felét osztályon felülnek minősítették, a többi első osztályba sorolták, pedig 1947-ben még csak 13 százalékuk volt első osztályú, 63 százalék pedig a harmadik és negyedik kategóriába tartozott. A prágai helyzettel való összehasonlítás megmutatja, hogy a mi osztályozásunk nem reális. Ott csak 16 százaléknál első, viszont 55 százaléknál harmad- osztályú szálloda található.

A mi osztályonfelüli szállodáink — igaz — nemzetközi viszonylatban is megállják a helyüket, ami a felszerelést, kiszolgálást és a tágasságot illeti, de még ezekben a szállodákban is igen alacsony a

gyengeség a garanzitási, hiszen a vendégek nagy százaléka saját kocsján érkezik; nemcsak üzemanyag, hanem mosás- és karbantartás-igényük is van.

Az első osztályúnak minősített szállodák nagyobb része külföldiek befogadására alkalmas, zsúfoltság és hiányos felszerelés miatt. Ma már a szálloda kultúráltságát nemcsak a fürdőszobán, hanem a telefonon, a rádión, sőt a televízió is méri.

Sok a gazda

Magyarország idegenforgalmi szervezete túl bonyolult és nem eléggé összefogott, feltételezhető, hogy ennek nagy része van abban, hogy egy sor könnyen helyrehozható idegenforgalmi hiba és gyengeség makacsul tartja magát. A Szovjetunióban, Csehszlovákiában és Bulgáriában egyetlen szerv foglalkozik az összes idegenforgalmi ügyekkel, nálunk nem kevesebb, mint négy.

Távlati terveinkben napirendre kerül a szállodahálózat bővítése is, ennek keretében a tabáni gyógyszálló és fürdő-kombinát építése, szállodasor a Dunaparton stb. De vannak egyszerűbb, sokkal szerényebb befektetéssel megoldható, bőven és gyorsan megtérülő feladatok is.

Több gondot kellene fordítani gyógyfürdőinkre, mert ezek — megfelelő színvonalon — igen nagy vonzerőt jelenthetnének. Vissza kellene adni a régi szállodaépületeket eredeti rendeltetésüknek; a legszűkebb kapacitást lehetne növelni viszonylag alacsony átalakítási költségek árán. Bizonyos, hogy hasznunkra válnék a szállodai besorolások felülvizsgálata a realitások alapján. Be kellene vezetni a Szovjetunióban jól bevált turista utazási-kedvezményt és gondoskodni kellene a külföldiek kocsjainak megőrzéséről, garazsrozásáról és kezeléséről.

A szívélyes vendéglátásnak van még ezer apró finomsága, amelyet eddig nem sajátítottunk el, vagy elfelejtettünk, pedig ezek teszik feledhetlenül kellemessé a külföldiek itt tartózkodását. Ilyenek a csak itt-ott tapasztalható kényelmi szolgáltatások. Még mindig nincs elég (vagy ha van is, nem ott, ahol kellene) szép, reprezentatív és viszonylag olcsó képsorozat a fővárosról, illetve olyan műemlékekről, mint az Országház, vagy a Vár. Nem pótolják a kifejezetten emléktárgy jellegű, apró ajándékokat a még oly bőségben kapható népművészeti cikkek. A kettőt kombinálni kellene; milyen nagy sikere lenne például az olyan magyaros faragású papírvágónak, amelynek nyelvébe valamelyik fővárosi műemlék, vagy tájrészlet fényképe van süllyesztve.

Annyi bizonyos, hogy jó úton járunk és ha ezer más feladatunk mellett nem is tudunk akkorra összeget fordítani idegenforgalmunk gyors fejlesztésére, mint szeretnénk — Budapest ismét a világjáró külföldiek kedvencévé válik.

Teknős Péter

Osztályozás

Tárgy

910.2

Idő

"1959"

Személy

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző:

IDEGENFORGALMUNK SZTÁRJA:

Cím

Budapest

Forr:

Magyar Nemzet
1959. Aug. 27.

Teknős Péter